

KOMA NUO 1915 METŲ

SOUTH BOSTON, MASS. RUGSPJŪS 11 D., 1931 M., Nr. 60.

KAINA 5 C.

KRIZĖS ISTIKTA LENKIJA NE KARO ISLANDAS MAZINA, O MOKYKLAS GRIAUNA

Varšuva. — "Gazeta Warszawska" praneša, kad Lenkijoje dėl ekonominės krizės visiškai redukuojami mokytojai ir naikinami etatai mokyklose. Krokuvos vieno mokyklos apygardos vidurinėse mokyklose bus galutinai sumažinta 120 mokytojų, o 115 etatų bus visiškai panaikinta. Pradžios mokyklose bus atleista 500 mokytojų ir tiek pat etatų bus panaikinti.

ties pat etatų bus panaikinti. Sargyba su tuo pradžios mokyklos, kurios turėjo po 4 klases, bus pakeistos į triklasės, o septyniaklasės į keturklasės ir triklasės. Šiomis dienomis, kaip jau buvo pranešta, ir Vilniaus krašte buvo nutarta kelti šimtus mokytojų atleisti ir tiek pat etatų panaikinti.

NEGYVOS ŽUVYS IŠVAIKĖ PAJŪRIO GYVENTOJUS

Beverly, Mass. — Beverly sveikatos departamento 15 darbininkų sušilę dirbo, kad apvalyti pajūrį nuo saulės užmūsty žuvų, kuriomis buvo nuklotos mvylos ilgumo pajūris.

Pajūrio gyventojai nebegalėdami pakeisti kvapo, kuris buvo taip stiprus, kaip iš kelių klųjų dirbtuvių, bėgo į aukštesnes vietas — į Bar Harbor.

Sveikatos departamento darbininkai dirbo kelias dienas pakol nuvalė pajūrį ir palaidojo žuvis.

MUSOVĖ ŠERIFĄ IR NEGRĄ

Conway, Ark., rugp. 6. — 4 policininkai norėjo suareštuoti vieną negrą, kurs buvo pavogęs "peaches." Prasi-kaltusiojo negro draugai puolė policininkus ir įvyko susisaujimas. Policijos šerifas ir kaltinamasai negras visai nušauti, trys negrai ir vienas policininkas sužeisti.

SEARS, ROEBUCK PELNAS PADIDĖJO

Praneša, kad Sears, Roebuck kompanija, užbaigus metus liepos 16 d., turėjo \$6,008,483 gryno pelno palyginus su pereinamųjų metų \$5,615,567 pelnu. Taigi toji kompanija depresijos neįjutė.

LAIMINGI SUKAKTUVI NINKAI

Manchester, Mass., rugp. 4. — Pulkininkas Edward M. House su žmona minėjo savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktuvę.

Šį aukštinį jubiliejų juodu minėjo savo vasarnamyje. Nors niekas ir negarsino apie jų sukaktuvę, bet juodu susilaukė daugybės sveikinių. Tarp kitų sveikino Prezidentas Hoover, Belgijos ir Anglijos karaliai, gubernatoriaus Roosevelt, senatorius David I. Walsh ir šimtai kitų asmenų.

BOSTONAS KETVIRTOJE VIETOJE

Naujas cenzas parodo, kad Bostonas imant priemones yra ketvirtyje vietoje. Federalis cenzas prie Bostono priskiria 80 miestų, miestelių su 2,307,397 užregistruotais asmenimis. Priskirti miestai ir miesteliai yra nepriklausomi ne politiniai, bet ekonominiai.

MUSKUDS TRISJAS

Detroit, rugp. 5. — Teisėjų apygardos pirmininkas Alfred J. Murphy nusprendė savo namuose rugpjūčio 3 d. Jo žudymosi priežastis — "Federal Bond and Mortgage" kompanijos skandalas. Šioje kompanijoje jis buvo prezidentas.

NULINCIAVO NEGRŲ VAIKĄ

Haynesville, Ala. — Įsiutusi minia sučiupo 16 metų vaiką negrą dėl pasikėsimo prieš 11 metų baltą mergaitę ir pririšė jį prie stulpo: po to paleido jį 32 šūvių.

NORI IŠKRAPTYTI AMOS IR ANDY

Pittsburgh, rugp. 7. — Negras advokatas Robert L. Vann pareiškė kreipsis į federalinę radio komisiją ir teismą, prašydamas uždrausti "Amos and Andy" kalbėti per radio. Jis sakosi turįs tuo reikalu prašymą, kurį yra pasirašę per 200,000 asmenų.

ATVERSTAS I KRIKŠČIONYBĖ BANDITAS IŠGELBĖJO MISIONERIŲ

Londonas. — Prieš kurį laiką amerikiečių misionierius Lacey Sites Pučan mieste, Kinijoje, taip karštai ir įtikinamai dėstė Evangeliją, kad atvertė į krikščionybę seną užkietėjusį kiniečių banditą. Vėliau Sites buvo banditų

LENKŲ SKOLOS KITOMS VALSTYBĖMS

Varšuva. — Lenkų valstybinių paskolų kontrolės komisija prieš kelias dienas paskelbė šiuos davinius apie lenkų skolas užsieninių valstybėms šių metų liepos 1 d.: Amerikai — 304,851,500 dolerių ir 1,720,000 svarų sterlingų. Prancūzijai — 2265,022,468.69 frankai, Anglijai — 4,448,208.11,0 sv. sterlingų, Italijai — 368,301,438.85 lirų, Olandijai — 1,898,466.69 florinų, Norvegijai — 16,306,800 norvegų kronų ir 1,203,15,0 svarų sterlingų. Danijai 345,075 danų kronų, Švedijai — 6,147,450 švedų kronų ir 32,624,376.45 dolerių, Šveicarijai — 72,225 šveic. frankai, Čekoslovakijai — 17,100,000 šveic. frankų, Austrijai — 335,000 aust. šilingų. Be to, Lenkija yra skolinga Insbruko profokolo ir Prahos sutarties įvykdymo titulu. 66,617,779 aust. florinų ir 21,210,602 aukšinių kronų.

BAISI AUDRA LENKUJŲ

Varšuva. — Liepos 20 d. Liubline ir apylinkėse siautė nepaprastai smarki audra, kuri padarė didelių nuostolių. Tūkstantis namų mažiau ar daugiau nukentėjo. Kai kur ištisi stogai buvo nušėti. Ligšiolinėmis žiniomis, 4 žmonės buvo užmušti. Vieną automobilį viesulas pagavo ir paskui drėbė į žemę, užmušdamas šoferį ir sunkiai sužeisdamas keleivius. Bendrai, nuo audros nukentėjusių skaičius yra gana didelis.

PARYKIŲ UŽPUOLA UODAI

Paryžius, rugp. 6. — Paryžiaus miestas ir apylinkė užpludo milijonai uodų, kurie persikėlė iš sodžių apylinkių. Sveikatos departamentas pranešė, kad uodai užpludo Paryžių vakarų vėjui padant.

Visiems gyventojams, ypač patalpiams ir paukščiams, uodai sudarė daug nemalonumų.

TAUTININKŲ VALDŽIA DYVININKŲ OGINSKIŲ NUO 225 HEKTARŲ MIŠKO

DAL DIEDŲ KARBOSO
12 ŽMONIŲ MIRA
Pereitą savaitę dėl didelio karščiavimo žuvo 12 žmonių.

POPIEŽIUS PRIĖMĖ BRUENINGĄ

Roma, rugp. 8. — Popiežius Pius XI rugpjūčio 8 d. priėmė Vokietijos premjerą Brueningą, kuris turėjo ilgą pasikalbėjimą su Atsisveikindamas, Popiežius Brueningui ir Vokietijai suteikė apaštališką palaiminimą.

Brueningas turėjo ilgą pasikalbėjimą su Popiežiaus sekretoriumi kardinalu Pacelli su kuriuo Brueningas turėjo gerus santykius nuo to laiko, kai Pacelli buvo Popiežiaus atstovas Vokietijoje. Rugpjūčio 8 d. faktiškai Brueningas ministras turėjo grįžti specialiu laivu į Vokietiją. Jis turėjo išeiti Italijos premjeru, tačiau atsisakė šios pareigos.

SUDUGS 100 NAMŲ

Instland, Turkija. — Rugpjūčio 6 d. kilo didelis gaisras, kurs sunaikino 100 namų. Buvo sutrauktos visos gaisrininkų pajėgos. Naudota net dinamitas degantiems namams sprogdinti, kad gaisras nepersikeltų į miesto brangiąją dalį.

\$1,187,386,415.82 PASKOLOS VETERANAMS

Washington. — Veteranų biuras rugp. 6 d. pranešė prezidentui Hoover, kad veteranai yra gavę \$1,187,386,415.82.

PRAJUVO 1600 KARVELIŲ

Londonas. — Rugpjūčio 6 d. iš Londono buvo paleista 1600 karvelių lenktynėms į Ispaniją. Bet į paskirtą vietą teatvyko tik apie 50.

UŽMUŠE IR LAVONĄ SUVALGE

Bruselis. — Čiabuvių kaimas, arti Leopoldville, administratorių pranešė, kad srities komisaras Ballot buvo čiabuvių užmuštas ir jo lavoną suvalgytas. Pats administratorius vos išsigelbėjo nuo panašaus likimo. Pranešime priduriama, kad vėliau daugiau kaip 50 čiabuvių buvo užmušta per mąž su policija, nuimta kaltininkų suarėštoti ir tvarkos sugrąžinti.

Kaunas. — Lietuvos tautininkų ministerių kabinetas nutarė gražinti 225 ha. miško kunigaikščio Oginskio įpėdiniams, kurie turi dvarus apie Salantus, Plangę ir kitur.

Tas miškas, vykdamas žemės reformą, buvo nusavintas. Tautininkų valdžia žemės reformos įstatymą 1927 m. dekretu pakeitė dvarininkų naudai.

EDISON GYVENSIAS DAR 10 METŲ

West Orange, N. J. — Laimingai išsprukęs iš nelengvos ligos, išradėjas Thomas A. Edison pareiškė, kad jis gyvens dar 10 metų.

Edison sako, jei žmogus išgyveno 72 metus, tai gali gyventi dar dešimtį metų.

Edison'o gydytojas pareiškė, jog Edison dabar yra sveikas ir tvirtas.

ŪKIŲ TARYBA ATMETĖ VOKIETIJOS PASIŪLYMĄ

Washington, D. C. — Ūkių taryba svarstė Vokietijos pasiūlymą pirkti reikalingą vargą tam tikromis sąlygomis.

Vokietija norėjo gauti kreditą, bet ūkių taryba atsisakė duoti, pareiškėdama, kad ji ir taip gauna daug kredito doleriais.

ELEKTRA UŽMUŠE LIETUVAITĖ

Sebastopol, Pa. — Rugp. 1 d. lietuvių sugždinių dukrelė, 4 metų, eidama per geležinkelio liniją, užmynė elektrinę rėlę ir buvo vietoje negyvai nutrenkta.

BELGIJA NORI \$14,700,000

Brussels, Belgija, rugp. 8. — Belgijos ministerių kabinetas, kuriame dalyvavo ir pats karalius Albertas, nutarė reikalauti, kad Vokietija šiais metais sumokėtų Belgijai \$14,700,000.

ITALAI NIRDINGAI PRIĖMĖ VOKIETIJOS

Roma, rugp. 7. — Rytdi vykusį Vokietijos premjerą Brueningą ir užsieninių reikalų ministrą Curtius geležinkelio stotyje pasitiko pats Italijos premjeras Mussolini. Mussolini kalbėjosi su Brueningu kelias minutes labai širdingai, lyg seni draugai. Po to atvykusių vokiečių garbei buvo sutrengti iškilmingi pietūs, kurių metu pasakyta draugingose kalboms.

MAUSĖS KALIFORNIJOS TEISME

Redwood City, Cal., rugp. 7. — Tula Constance May Gavin iš Los Angeles buvo išskęs aukštesniais teisme bylą ieškodama \$2,000,000 bylą savo dalį iš likusio Flood turto. Ji skaitėsi kaip teisėta Flood dukterė.

Teisėjas Buck iš klausęs visų liudininkų pareiškė "jury," kad jie Mrs. Gavin išskini atmetę.

Jury patyrė, kad tai esąs teisėjo įsakymas nesusitaikė. 10 jury buvo už, o du prieš. Kuomet teisėjas davė įsakantį nuosprendį, teisme kilo riaušės. Minia pradėjo šaukti: "Ar čia Amerika?" "Ar čia teisybė?" Teisėjui pradėjo grasinti ir gali būti būtų nušautas teisėjas, jei nebūtų pribuvęs laiku policija.

LIETUVOS IR VOKIETIJOS DERYBOS DĖL RUBEŽIAUS NUTRUKO

Kaunas. — Šiomis dienomis Lietuva ir Vokietija turėjo pasitarimą dėl rubežijos ir pasienio.

Abiejų valstybių delegacijų, po ilgų pasikalbėjimų ir ginčų, nesusitarė ir deribus nutraukė.

VIESBUČIAI DARO MILŽINIŠKĄ BIZNĮ

Washington. — Surasijimo biuro žiniomis, 1929 metais Amerikos 15,577 viesbučiai turėjo vieną bilijoną ir 39 milijonus dolerių pajamų.

Sie viesbučiai turėjo 1,134,957 svečių kambarius.

SESI UŽMUSTA ORLAIVIAI SUSIMUŠUS

Cincinnati, Ohio. — Rugpjūčio 9 d. šeši asmenys užmušta kuomet Cincinnati-Atlanta orlaivis sugedęs ore krito žemėn ir susikėlė.

BRUENING'O PRESE PRALAIMĖJO

Berlynas, rugp. 10. — Rugpjūčio 9 d. Prūsijoje vykę vokiečių tautos balsavimai Prūsijos seimo paleidimo klausimu. Prūsijos vyriausybės priešaky jau 7 metus yra socialdemokratų partijos vadas. Socialdemokratams valdyti pagelbėti kitių partijų "Centras."

Socialtutininkai (vok. fašistai), tautininkai ir komunistai norėjo išvairių Prūsijos seimų, kurio rinkimai bus tik 1932 metų vasarą. Fašistai ir komunistai norėjo šį seimą paleisti dar šį rudenį naują rinkimų.

Per balsavimą Berlyne komunistų susivienijimas gavo 9,793,000 balsų, o prūsingoji pusė — 13,449,000. Taigi fašistų ir komunistų šauksmai nūėjo niekais.

Kadangi socialdemokratų seima katalikų partijos vado Bruening'o sudaryta Vokietijos vyriausybė, tai balsavimas suteikė Brueningui didelį laimėjimą, o priešams — skaudų nuostolį.

Per balsavimą Berlyne komunistų riaušės, kurių metu nužudyta 2 policijos kapitonai ir kitas komunistų.

Patirta, kad einandis fraukiniui iš Jneterbon Berlyna komunistai padėjo dinamito. Kurs sprogdama sužeidė per 100 žmonių.

Vienoje telefono linijoje vokieški fašistai nukirno telefono vielas nuo penkių stulpų ir prikabino parašę "Valio revoliucija."

PREZIDENTUI HOOVER 57 METAI

Washington. — Rugpjūčio 10 d. Prezidentas Herbert Hoover susilaukė 57 metų amžiaus. Gimimo dienos buvo numatyta jokių iškilnių. Jis grįžo iš savo vasarnamio iš Luray, Va. tiesiai į Washington'ą.

JUBILIEJINIS FEDERACIJOS KONGRESAS

Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos 25 metų (1906—1931) Sidabrinio Jubilėjaus Kongresas įvyks Rugpjūčio 24—25—26 dienomis, Sv. Petro Lietuvių Parapijos Svetainėje, So. Boston, Mass.

Kviečiame ir prašome visų Gerb. Federacijos skyrių, visų į Federaciją priklausančių Draugijų, visų mūsų Gerbiandųjų Dvasiškųjų, ir visų mūsų rėmėjų ir prietelių kuo skaitlingiausia dalyvauti Federacijos Sidabrinio Jubilėjaus Šventėje.

Padarykime Federacijos Sidabrinio Jubilėjaus Kongresą Amerikos Lietuvių Katalikų Šventę.

Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos Valdymo vardu

Kauno J. Kraujauskas, Sekretorius

IF SALARY SUITED

Jack—I think we could be very congenial, don't you?
Jill—How much do you earn?

THREATENING MOTION

"De meetin' had to disband very sudden."
"Did you make the motion to adjourn?"
"I sho did, boss."
"How did you do it?"
"I made a motion like I were reachin' for a razor."

COLLEGE CONNECTION

"You say you were once connected with a college. Were you a tutor?"
"Yes. I tutored a horn once for the football roster."

DEPENDS ON TACKLER

"When a player kicks the ball over that pole does it mean he is out?"
"That depends upon how hard his opponent hits him just before he makes the goal."

ROBBING FATHER

"Young man, I want to give you a piece of my mind."
"But won't that be robbing you, sir?"

UNNATURAL FATHER

"Dabbins is an unnatural father."
"How so?"
"His baby threw his gold watch from the third-story window to the pavement and he didn't see anything cute in it."

TIKRAS DIEVAS

Tulas jaunas krikščionis, be paleido pro vieną ausį ir gyveno viename name su sta-
bų garbintoju ir gana dažnai jam sakydavo: "Yra tikrai vienas Dievas, kurįjas dan-
gaus; jis mato visus mūsų darbus, žino kiekvieną mūsų mintį, ir girdi kiekvieną mūsų maldą. Dievas už mūsų prasižengimus mus baus ir už gerus darbus mums atly-
gins. Šitie stabai, kuriuos aš čia matau, yra padaryti iš molio; jie neturi galybės matyti bei girdėti, ir tuomi negali daryti nei gerą, nei blogą tiems, kurie juos gar-
bina." Bt netikėlis, tą teisy-

Arėjus Vitkauskas
BŪK TAUPUS,
MAŽYTI!

Iš mažens turi, vaikuti, visą ką gudriai daryti, tu turi todėl, mažuti, pinigus taupyti!

Jeigu duoda tau tėvelis mažą pinigėlį, tu rimtutis būk vaikelis — nepirk saldainių!

bet tą pinigą mažutį dėk sau į dėžutę!

Taip tu krūva susidėsi iš tų pinigėlių, nusiprktį jau galėsi rimtų reikmenėlių!

Galima gerai apseiti juk be saldainiuko, negalėsi kur išeiti tu juk be švarkiuko —

tat sudėk, kad būt pirkti jį už ką, vaikel, kad netektų tau susirgti peršalus kūneli...

Pinigų, kaip gero daikto, neverta mylėti, tik—kad jie neišsibaigtų, reikia juos vis dėti

ir paskui įgyti tokį daiktą, kokio reikia: jeigu elgtis taip jau moki, tavo norai — sveiki!

be paleido pro vieną ausį ir pro kitą išleido.

Vieną dieną stabų garbin-
tojas išėjo pasivaikščioti, ir vaikėzas, pasinaudojęs ta-
proga, paėmė medgalį ir su-
kūle tuos stabus į smolius; tik palikdamas patį didįjį ir rankoje šio pastarojo, paliko medgalį, kuriuo jis tam la-
bui naudojosi.

Neužilgo netikėlis sugrįžo namuosia ir tuojuos sukėlė-
jo: "Kas tą žalą man pada-
re?"

Vaikėzas atsakė: "Ar tai netiki, kad ta didžioji stovy-
la galėjo sukulti tuos mažū-
čius dievėlius?"

— Ne, sužuko žmogus, aš tam netikiu; dėlto kad jis visai negali krustelėti. Tai tu, blogasis vaikėzas, kuris būsi baustas už tokį prasi-
kalting; tai tu kuris sukūlei mano dievėlius; ir tu da-
bar turėsi man atsakyti, net su tuo pačiu medgalium."

Bet vaikėzas maloniai at-
kirto: "O tamata apmaukyk savo pyktį; jei netiki, kad tavo stabas negalėjo padary-
ti tą, ką aš, silpnas vaikėzas lengvai padariau, tai kaip gali laikyti tą stabą, kaip vi-
sagali kurįją dangaus ir žemės?"

Stabų garbintojas tylėjo. Truputį padūmojo. Paėmęs paskutinį didįjį stabą sukū-
lė; parpuolė ant kelio, ir pir-
mą sykį atidavė garbę tik-
ram Dievui.

Vertė Kazys Adna

AR GIRDĖJAI, KADA NORS ŽODŽIUS:

būrė — sail (of ship)
denis — deck (of ship)
stiebas — pole, mast
vairas — rudder, helm
vairininkas — helmsman, pilot.

Jų vartojimas sakinyje

Ant stiebi judriai plevėsuoja matros vėliavos.

Ar tekę jums po laivo denį vaikščioti?

Būres dabar teko įstryžai atsau-
ti.

Laivas turėjo gerą vairą.

Vairininkas dabojo laivo kryptį.

Kazys Adna

GYVULIŲ SAPNAI

Ar tikrai gali sapnuoti gyvuliai? Jeigu gali tai a-
pie ką jie sapnuoja? Ar jie sapnuoja taip, kaip ir mes, žmonės? Tokių klausimų mes sau galime užsiduoti daugybėmis. Kaikurie moks-
lininkai ypatingai smė tyri-
nėti gyvulių sapnus. Net gi-
lios senovės laikais šitas klausimas domino tyrinėto-
jus. Bet įvairių tyrinėtojų nuomonės tuomet viena nuo kitos žymiai skyrėsi, todėl klausimo tinkamai išristi nebuvo galima.

Dauguma senovės graikų mokslininkų manė, kad sap-
nai yra Olimpo dievų pra-
nešiniai, kuriuos jie teikia žmonių sieloms, naktį atsi-
skyrusiomis nuo kūnų ir skrajojantioms erdvėje, kad žmones nuramintų, paguos-
tų arba kuo nors įspėtų. Gy-
vuliai, kaip neturintieji aukštesnių sielų, ir tokių sapnų, kaip žmonės, negali turėti. Reiškia, sapnuoti te-
galis tikrai vienas žmogus, turįs aukštesnę sielą. Nors vėliau kai kurie graikų mokslininkai, kaip Herak-
litas ir kiti, buvo pradėję manyti, kad ir gyvuliai tu-
rį sielą, tikrai, taip sakant, žemesnio laipsnio už žmo-
gaus, bet kad jie galėtų sap-
nuoti vistic nebuvo priei-
džiama. Gyvulių sapnus nei-
gia ir filosofas Platonas ir Aristotelis, tarp kitko, taip pat manė, kad esą dvi sielų rūšys: protinga siela, kurią turi žmonės, ir "jaunų sielą", kurią turi gyvuliai. Bet sapnuoti esą gali tikrai žmogus, turįs protingą sielą, o gyvuliai, teturintieji "jaunų sielą", sapnuoti negali.

— Ne, sužuko žmogus, aš tam netikiu; dėlto kad jis visai negali krustelėti. Tai tu, blogasis vaikėzas, kuris būsi baustas už tokį prasi-
kalting; tai tu kuris sukūlei mano dievėlius; ir tu da-
bar turėsi man atsakyti, net su tuo pačiu medgalium."

Bet vaikėzas maloniai at-
kirto: "O tamata apmaukyk savo pyktį; jei netiki, kad tavo stabas negalėjo padary-
ti tą, ką aš, silpnas vaikėzas lengvai padariau, tai kaip gali laikyti tą stabą, kaip vi-
sagali kurįją dangaus ir žemės?"

Stabų garbintojas tylėjo. Truputį padūmojo. Paėmęs paskutinį didįjį stabą sukū-
lė; parpuolė ant kelio, ir pir-
mą sykį atidavė garbę tik-
ram Dievui.

Vertė Kazys Adna

"SVETIMŲ MINTYS"

Skaisli siela yra tartum melis lelija.

Gyvenimas vienybėje su Dievu yra dangus žemeje.

Visiem suprantama tiesa — vi-
si turi mirti.

Apmaurinti vieną geidulį, nežin-
rint kaip mažas, yra didesnė nau-
da, negu daug pasikavimų.

Siela džiaugianti Dievuje yra panaši į harmoningą kanklę, pa-
lytėtą ne angelo ranka, bet Dievo meile.

Malda yra būtinai reikalinga mūsų išganymai; o apmąstymas reikalingas, kad galėtume gerai melstis.

Sv. Ona yra garbinga visų šven-
tųjų tarpe, netik kaip motina Pa-
nelės Marijos, bet dėlto kad jina Mariją naukojo Dievui. Mokin-
kims nuo jos gerbi savo pašau-
kimą kaip didžiausią privilegiją.

Je daryti tik tą, ką Dievas nori, kad darytumėte.

— Ne, sužuko žmogus, aš tam netikiu; dėlto kad jis visai negali krustelėti. Tai tu, blogasis vaikėzas, kuris būsi baustas už tokį prasi-
kalting; tai tu kuris sukūlei mano dievėlius; ir tu da-
bar turėsi man atsakyti, net su tuo pačiu medgalium."

Bet vaikėzas maloniai at-
kirto: "O tamata apmaukyk savo pyktį; jei netiki, kad tavo stabas negalėjo padary-
ti tą, ką aš, silpnas vaikėzas lengvai padariau, tai kaip gali laikyti tą stabą, kaip vi-
sagali kurįją dangaus ir žemės?"

Stabų garbintojas tylėjo. Truputį padūmojo. Paėmęs paskutinį didįjį stabą sukū-
lė; parpuolė ant kelio, ir pir-
mą sykį atidavė garbę tik-
ram Dievui.

Vertė Kazys Adna

Romėnų, perėmusių grai-
kų kultūrą, pažiūros tais klausimais mažai kuo teta-
sikeitė. Tikrai Plutarchas, gyvenęs Trajano ir Hadria-
no laikais (apie 100 metų po Kr. gim.), paskutinis di-
delis išmiršančios kultūros mąstytojas, manė, kad žmo-
nių ir gyvulių sielos esan-
čios artimai giminingos ir todėl esą visai tikra, kad ir gyvuliai gali sapnuoti.

Zymesni sapno tyrimai vėl atgrįžo 16 ir 17 šimtinė-
liuose. Vėliau pažymėtini Montaigne, Thomasius, Jen-
kin, Leibniz ir kt. Ypač to-
li nužengė Jenkin's savo veikalas "Filosofiskas apgi-
nų raštas apie gyvulių sie-
las" 1713 met. Vėliau ang-
lų mokslininkas, filosofas Thomas Hobbes rašė, kad sapnai esą žmonėms ir gy-
vuliams bendri.

Vokietijoje ypač pažymėti-
nas moksl. Alfredas Breh-
mas, parašęs garsųjį veika-
lą "Gyvulių gyvenimas." Brehmas pažymi, kad šunų miegas yra dažnai lydimas sapnų. Šunys sapnuodami judina uodegas, lengvai loj-
ja ir net patys krutų. Pana-
šiai pažymi ir fiziologas Gruihauzen; arkliai miego-
dami judina ausis pirmyn ir atgal, šuo šen ir ten kraip-
savo nosies galiuką; kiaulė — savo snukį, o medžiokli-
nis šuo smarkiai lojas ir ju-
dina kojas ir t. t.

Kitas žymus mokslinin-
kas, žymiausias savo laikų anatomas Burdachas rašo, kad medžiokliniai šunys dažnai sapnuoja apie me-
džiokles, bet sapnuojant jų lojimas esąs lengvas ir ki-
mus, o kojų judinimas esąs pamėgdžiojimas bėgimo.

Mokslininkas Sante de Sanetis (trečiame skyriuj savo veikalo "Sapnai") taip pat rašo, kad jis patė-
mijęs, kad "miegančių gy-
vulių judėjimai yra." Sante de Sanetis klausinėjo me-
džiotojų, įvairių gyvulių au-
gintojų ir dauguma jų pa-
tvirtino, kad gyvuliai mie-
godami daro įvairių judė-
sių: medžiokliniai šunė lo-
ja ir judina kojas, versiai kilnoja ir purtina galvą, ar-
ba sukioja ir kraipo uodegą ir t. t. Ypatingai svarbūs ir naudingi buvo jam Chian-
tono tyrinėjimai. Jis tēmi-
jo užaugusių miegantį eržilį, kuris sapnuodamas net smė žvengti ypatingu balsu.

Vienas medžiotojas pa-
žymi medžioklinius šunes tu-
rint karštus ir sunkius sap-
nus: jie sapnuodami taip iš-
sigąsta, kad kūnas pradeda

Arkliaus sapnuojant taip pat daug kam yra tekę pa-
stebėti, o ypatingai Didžio-
jo karo metu. Taip, pavyz-
džiui, moksl. K. C. Schnei-
deris rašo apie vieną arklį, kuris miego sujauktas žvengė ir kojomis kapstė žemės. Tuo tarpu dienos metu tas pats arklis buvo ramia-
usias ir patenkintas.

Prof. Bastianas Schmidas pažymi ir apie sapnuojan-
čias kates ir lapas. Katės miegodamos, uždaromis a-
kimis ir susirietusios, pra-
deda kniaukti, o lapės — urgti, niurgti, galvą ju-
dinti. Kad katės miegoda-
mos pradeda kniaukti, uo-
degt ir kojas judinti ir t. t. yra patėmijęs ir zoologas Hempelmann'as ir kiti tyri-
nėtojai.

Apie paukščius rašo vie-
nas gyvulių augintojas. Jis pažymi, kad "paukščiai kar-
tais uždarytomis akimis, miegodami, kūmet ju gal-
vutės yra pakištos po spar-
nais, išduoda balsą ir judi-
na kojas ir net visą kūną." Lakštingalos taip pat mie-
godamos neretai pradeda giedoti, bet be sryšio ir la-
bai lėtai. Bet tokie pastebė-
jimai yra gana reti, daug rečiau, kaip žinduolių gyvulių, todėl kaikurie moksli-
ninkai net mano, kad pauk-
ščiai sapnuoti beveik nega-
li.

GRYBŲ ŪKO KLAUSIMU

Steigiamas džiiovynės proga

Daug yra Lietuvoj smul-
kių ūkių žakų, kurių vaisiai visai neišnaudojami, o jei ir išnaudojami, tai jų apdirbi-
mas labai primityvus. Čia noriu paliesti grybų ūkio sto-
vį Lietuvoj. Iš karto, gal, at-
rodys tai keistas klausimas. Juk gana grybus surinkti, sudžiovinti ir laukti, kol pir-
kliui ateis noras juos nupirkti. Iki šiol, tiesa, taip ir bu-
vo daroma. Grybingose vie-
tose kiekvienas gyventojas savo kromyse prisidžiiovino kelias dešimtis kilogramų grybų, o dėl savorio dar api-
barstydavo ameliu. Grybus nuvalyti, juos išdžiiovinti ir vienodai sudžiovinti negalė-
davo ir neugebėdavo. Taip šis turtas ir būdavo pardu-
damas pigia kaina. O kad grybus džiūkai laiko turū,

virpėti ir drebėti. Atrodo, kad jie būtų tikroje me-
džioklėje. Medžiotojas rašo kad jis dažnai šunį iš tokio neramaus miego priziadinda-
ves ir šuo ypatingai imda-
ves meilintis, tokiu elgesiu rodydamas didelį savo d-
kingumą.

Arkliaus sapnuojant taip pat daug kam yra tekę pa-
stebėti, o ypatingai Didžio-
jo karo metu. Taip, pavyz-
džiui, moksl. K. C. Schnei-
deris rašo apie vieną arklį, kuris miego sujauktas žvengė ir kojomis kapstė žemės. Tuo tarpu dienos metu tas pats arklis buvo ramia-
usias ir patenkintas.

Prof. Bastianas Schmidas pažymi ir apie sapnuojan-
čias kates ir lapas. Katės miegodamos, uždaromis a-
kimis ir susirietusios, pra-
deda kniaukti, o lapės — urgti, niurgti, galvą ju-
dinti. Kad katės miegoda-
mos pradeda kniaukti, uo-
degt ir kojas judinti ir t. t. yra patėmijęs ir zoologas Hempelmann'as ir kiti tyri-
nėtojai.

Apie paukščius rašo vie-
nas gyvulių augintojas. Jis pažymi, kad "paukščiai kar-
tais uždarytomis akimis, miegodami, kūmet ju gal-
vutės yra pakištos po spar-
nais, išduoda balsą ir judi-
na kojas ir net visą kūną." Lakštingalos taip pat mie-
godamos neretai pradeda giedoti, bet be sryšio ir la-
bai lėtai. Bet tokie pastebė-
jimai yra gana reti, daug rečiau, kaip žinduolių gyvulių, todėl kaikurie moksli-
ninkai net mano, kad pauk-
ščiai sapnuoti beveik nega-
li.

Arkliaus sapnuojant taip pat daug kam yra tekę pa-
stebėti, o ypatingai Didžio-
jo karo metu. Taip, pavyz-
džiui, moksl. K. C. Schnei-
deris rašo apie vieną arklį, kuris miego sujauktas žvengė ir kojomis kapstė žemės. Tuo tarpu dienos metu tas pats arklis buvo ramia-
usias ir patenkintas.

Prof. Bastianas Schmidas pažymi ir apie sapnuojan-
čias kates ir lapas. Katės miegodamos, uždaromis a-
kimis ir susirietusios, pra-
deda kniaukti, o lapės — urgti, niurgti, galvą ju-
dinti. Kad katės miegoda-
mos pradeda kniaukti, uo-
degt ir kojas judinti ir t. t. yra patėmijęs ir zoologas Hempelmann'as ir kiti tyri-
nėtojai.

Apie paukščius rašo vie-
nas gyvulių augintojas. Jis pažymi, kad "paukščiai kar-
tais uždarytomis akimis, miegodami, kūmet ju gal-
vutės yra pakištos po spar-
nais, išduoda balsą ir judi-
na kojas ir net visą kūną." Lakštingalos taip pat mie-
godamos neretai pradeda giedoti, bet be sryšio ir la-
bai lėtai. Bet tokie pastebė-
jimai yra gana reti, daug rečiau, kaip žinduolių gyvulių, todėl kaikurie moksli-
ninkai net mano, kad pauk-
ščiai sapnuoti beveik nega-
li.

tai atėmu ir iš to, kad kama perantis džiūkai vai teiraujami iš pirštų toli nuo ūkių žakias, ir taip apdirbti grybus džiūkai taip raudavo rinkę užsieny. 1930 m. ta džiiovintų grybų teta-
tonų, o žalių 224,6 teta-
Daugiausia išvežama Vok-
tijos, Latvijos ir Šiaurės-
merikon.

Tinkamesniam grybų na-
udojimui reikia steigti d-
desnes džiiovklas. Visuom-
nė — grybų rinkėjai — tur-
ty grybus tinkamai surinkti. Blogas dalykas yra tai, kad grybai yra rinkęjų naiki-
ni. Renka žmonės be pail-
o tiesiog išraudami. Išrai-
nant grybus išnyksta gry-
šaknelės ir nustoja augti pa-
tys grybai. Čia turėtų d-
perspėjimus miškų admini-
tracija ir atitinkamai tur-
informuoti ir įsamoninti ty-
klausimu vietos intelingi-
tai.

Geresniam suradimui ty-
kų užsienyje ir įsteigti d-
džiiovklas neseniai keliu-
tųjų ekonomistų iniciaty-
sudaryta bendrovė v-
"Grybas." Minėta bend-
pietinėj Džukijos dalyje-
Merkinėje steigia gry-
džiovyklą su marinavim-
skyrumi. Tai yra nauding-
ir sveikintinas dalykas. Ja-
gus minėtą džiovyklą, r-
tikėtis, naudos turės ne-
džiūkai, nešdami ir pardu-
dami surinktus žalius g-
bus, bet ir visai Lietuvai-
naudinga. Specialiai ty-
tikslut statytoje džiovy-
bus gaminami tinkami v-
ti grybai, kurie bus pri-
mi ir pagedaujami už-
rinkose. Be to, bendrovė-
kisi išplėtoti grybų mar-
vima ir konservavimą.

"L.A.

SVARBU
TRETININKAMS

Maldos atidarant ir u-
rant mėnesinius tretininkų susirinkimus atspaudintais atskirai. Viena knygelė už 5c. Reikalaukite.

"DARBININKAS"

366 B'way, So. Boston, Mass.

GAUTAS SIUNTINYS NAUJAI MALDAKNYGIU

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

MALDU RINKINELIS, juodais viršeliais.....

DARBININKAS

(The Worker)

Published every TUESDAY and FRIDAY

PUBLISHED BY THE DARBININKAS ASSOCIATION OF LABOR

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

The DARBININKAS Association of Labor, 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

bedievia. Šimtai prancūzų katalikų vienuolių bei kunigų paguldė galvas dėl Prancūzijos laisvės.

Prancūzų ir visų sąjungininkų kariuomenės vyriausiu vadu buvo maršalas generolas Foch, griežtas katalikas, nekenciamųjų jezuitų auklėtinis. Kiti trys maršalai — Lyautey, Weygand ir Castelnau — buvo ir aiškūs ir įjymiausieji katalikai. Maršalas Joffre ir grįžo į katalikybę, nors ir mirties patalė gulėdama. Generolas Weygand dabar yra Prancūzijos kariuomenės vyriausiu vadu. Neseniai jis išrinktas į Prancūzijos Mokslo Akademijos narius. Tai aukščiausias Prancūzijoje žmogaus įvertinimas ir pagerbimas.

Šimtie Prancūzijos atstovų rūmose jau yra apie 150 katalikų. Kiekviename ministerij kabine būna po 3-5 ministrus katalikus. Prancūzų Katalikų Federacija turi apie 3 milijonus narių, kuriems vadovauja didžiojo karo didvyris generolas Castelnau. Katalikų jaunimo organizacija turi 400 kuopų su 200,000 narių. Prancūzų katalikų darbininkų sąjunga turi 753 sindikatus su 125,000 narių. Katalikai ūkininkai savo sąjungoje turi per milijoną narių. Katalikų moterų 3 organizacijos turi apie vieną milijoną narių. Katalikų studentų sąjunga turi 25,000, o studentų — 7,000 narių.

Katalikų laikraščiai labai gausiai skaitomi. Vienas dienraštis turi daugiau pusės milijono skaitytojų. Liaudiniai ir inteligentams leidžiamieji savaitraščiai turi po kelis šimtus tūkstančių skaitytojų. Išvardintieji skaičiai rodo, kaip Prancūzijoje katalikybė, neteisingai ir žiauriai persekiojama, perbėgė kankynių kelią ir dabar

Motina Vaikus Myli

Būna daugelis iš skaitytojų, kurie tuoju pasakys: "Kas čia per reitenybė, kad motina vaikų myli!" Šiame amžiuje beveik reitenybė. Bet štai, atsirado motina, kuri ištikimybę myli vaikus. Gaila, kad tokių motinų daugiau nėra.

Tos motinos vardo neminėsiu. Ji gyvena Naujos Anglijos mieste. Turi finai dešimtį berniukų ir tris mergaites. Netip dar senai, viena jos vedusi sesuo pasimėrė ir paliko tris mažus vaikučius. Toji motina įsinešė naujai gimusius pas save.

Dabar, šešiolika linksmų vaikučių yra tos motinos namuose. Visi jau lanko mokyklas. Namuose prie stalo kiekvienas turi savo paskirtą vietą. Kiekvieną vakarą visi sėdi aplaiba vakarines maldas ir padaro sąžinės sąskaitą. Visi sveiki, linksmi.

Ir toji motina, kuri auklėja tryluką savo vaikučių ir

trīs savo sesers, priėjinti labai rūpestingai, kad kiekvienas gerai mokytųsi. Mažesniems pagelbėti išmokyti, išklauso jų pamokų.

Vienas jos sūnus jau mokosi i kunigus. Kitas irgi turi norą.

Žinoma, ta motina neturi laiko eiti i teatrą, ar žiniakuis prisirėšus už šniurelio vedžiotis, ar ieškoti "good times". Jos laimė ir džiaugsmas tarpe šešiolikos tų, kurių yra "dangaus karalys: tē."

Mūsų maldos už tave, gerioji ir tikroji motina.

KYLANTIS DEPORTAVIMŲ SKAIČIUS

Kas tik skaito dieninius laikraščius, gerai žino, kad Darbo Departamentas dabartiniai laiku veda tam tikrą kovą prieš ateivius, kurie nelegaliai atvyko i J. A. Valstybes.

Deportavimas tokių ateivių, ir kitų deportuojamų, labai sparčiai eina. Praeityje niekad tiek daug ateivių neįsiveduota. Per pirmus šio imigracijos meto dešimtis mėnesių, tai yra nuo liepos iki balandžio mėn., išdeportuota 14,585 ateivių. Toliau suderinti savo veikimą, kurio priešaky spindėtų aiškūs tikslas — Katalikų Akcija.

portuoti, laiko rekordą.

Nelegalis įvažiavimas, arba įėjimas, yra svarbiausia priežastis. Daugiau kaip pusė deportuojamų ateivių išdeportuoti todėl, kad nelegaliai atvyko. Antra priežastis — "galima tapti visuomeniška sunkenybė."

Praeityje, imigracijos valdininkai mėgo visokius deportavimus pažymėti "visuomeniškomis sunkenybėmis." Bet kadangi labai daug žmonių kreipėsi į teismus, kurie pripažino, kad daugelis nebūvo "visuomeniškomis sunkenybėmis," tad dabar ta priežastis atsargiai varuojama.

Gegužės 13 dieną, Darbo Sekretorius, William N. Doak, kalbėdamas geležinkelio darbininkų seime, papasakojo, kaip valdžia stengiasi išvaryti ateivius, kurie čionai nelegaliai atvyko arba kurie dėl kitų priežasčių yra deportuojami. Tarp kitko jis sakė: — "Mūsų valdžia teikia visiems išsvietimui šalin žmonėms visokių progų ir tokią įstatymais apsaugą, kokią teikia savo pil-

JONO KMITO EILĖS

Labai graži knyga audeklo apdarnis, 192 puslapių, tik už 75 centus. "Darbininkui" prisijuntę 75 centus gausi Jono Kmito gražias eiles.

Jonas Kmitas vienintelis Amerikoje lietuvis poetas. Jo eilės pilnos patriotiškų jausmų.

Siųsk užsakymą!

"DARBININKAS"

366 West Broadway

South Boston, Mass.

CIGONAI

Vysk. M. Valančius

Nevienas apie cigonų pradžią didžias knygas rašė, tačiau jų tėvynės kaip reikiant nesuėmė; todėl aš, neįsiskandamas jų kilmės, kiek žinodamas aprašysiu darbus.

Nuo lenkų gadinės, regis, lig 1836 metų, daug buvo žemaitiškose cigonų. Gyveno vieni prie žmonių kaip įnamiai, arba kaimiškai, kiti turėjo pavieniui savo trobes, dar kiti dirbo iš eglėsių lapinės, tose gyvenę pagaliau per žiemą, be pertrūkio kūreno ugnį ir šildė su moterimis ir su vaikais.

Apie darbu buvo vyriški su kuntuais, tarataukais ir senų dienų žiponais. Visuomet vaikščiojo per laukus, jei ne su kokia juosta, tad su virve, o kūrė kūrė arklio neturėjo, tačiau būdavo iš juosios užkietas kybojo. Kiti dar nešiojo apgalvius, tad arkli tad gaviau galėtų įesti. Kepurės jų buvo su avino, šuns ar vilko pakutromis, ant viršaus su keturiomis ragais. Moteris kiskosios dėvėjo ant galvos skėptus, suvyniotą turkų papročiu, turėjo išargus sijonus, visuomet buvo su drobule ar kokiū audeklo sklypa užsiklėdusios, kurio du galai buvo sutvirtinti. Taip drobule kybojo nuo vieno peties. Vaisiai paprastai buvo pliki ar nutrikusiais marškiniams apvilkti.

Niekam neprašyti, niekam nieko nemokėjo, nieko nedirbdami, mito iš apgauties ir vagys. Vyriški vogė ir muniuoto arklinis; kiekvienas prekynetyje būdavo jų daugybė. Negalėdami

tuo savęs ir savo gimines išmaitinti, landžiojo i klėtis, kasė bulves daržuose, grobstė avis, išgraudavo žiemą rūsius ir maldavo nuo žmonių pašalpos.

Visi cigonai buvo laikomi katalikais, bet ne kokio tikėjimo prisakymų nelaikė.

Cigonai užvis apgauti žmonės ir apvogti mokėjo. Cigonai išvilot ir išmasinti daiktus sau reikalingus sugebėjo. Norėdamas parodyti, kas tai buvo per žmonių veislę, ketu čia pristoti keletą su jais atsitikimų.

1. Kurtuvėnų parapijoje yra soda, vadinama Užpelkiai. Vieną kartą tos ūkininkas, naktovidžiu oran išėjęs, pamatė savo klėtį atdarytą. Supratęs, kad joje esant, beregint pažadino šeimyną, davė vaikukams rendėtiniuos, patis omė kirvi į jėgą i klėtį veizėti, kas ten yra. Įėjęs sušuko: "Kas čia est atsiliepti!" — Cigonas, matydamas esąs sugautas, nieko neatsakė, bet ant miegos užsikvėmpęs pradėjo dejuoti tarėdamas: "ai, ai, ai!" Ūkininkas dar didesniai sušuko: "Ko tu čia dejuoji? pasisakyk, kas esąs, nes nukirsiu jėkšū." — Svetys atsakė: "Meldžiamasis, pasigailėk manęs! est nekaimingas cigonas, dantis man baisiai gėlia, nē pats nesizinau kame esąs." — Ūkininkas su berniukais tuojau suėmęs atnešino žvakę, atrado užkūvusią mėsą nuo akėčių numautytą ir i krūvį sūdėtą. Klausė ūkininkas: "O kam tu mėsą nuo augšto mūlapijai?" — Šis atsakė: "Tėve, tikėk manim, jog iš sopulio galus graibstau, nē pats nesizinau kē daras."

Tarė ūkininkas: "Kę tu, nemudėli, tauziji ar mes nežinom, kas tai yra cigonas ir kō landžioja i klėtis? Vaikeliai, imkimi!" — Suėmė mūsė kiek tik kam, o cigonas tarė: "Meldžiamieji vaikeliai, kę

tinkami darykit, tik neužmuškite ir nemeskite per tvorą!" Šie gerai sudavę sviedė jį per žiogri. Tuokart cigonas sušokęs turė: "Bėgiti jums buvo neįgauti cigono klėtyje; bet nugis sugaukit." — Tai pasakęs ko greičiausiai spruko i mišką.

2. Šidlavos parapijoje prapuolė žmogui nakties būtyje gražus arklys. Ūkininkas special pasergėjęs skubėjo ieškoti; paviję cigoną, tuo pačiu arkliu bejojančį, sugavo, nuvedė i Šidlavą pas asesorijų ir statė žmones, pažįstančius jo arkli. Asesorius, norėdamas teisybę suvesti, ketino pavadinti kunigą, bet pirmą klausė vagi: "Kas tu esi?" — Šis atsakė: "Žmogus, cigonas." — As.: "Kaip vadiniesi?" — Cig.: "Vieni žmonės vadiną mane Jokimu Gaire, kiti Baravyku, o tankiausiai cigonu." — As.: "Ar esi kame rašytas?" Cig.: "Kas žino, būvo, regis, užrašė, bet manęs nebesusėkdami vėl išpausė." — As.: "Kokio esi tikėjimo?" — Cig.: "O koks tamstai tinka?" — Asesorius buvo nekatalikas, todėl tarė: "Man tinka rusų tikėjimas." — Cig.: "Nu estu stačiatikių tikėjimo." — As.: "Koks tavo kunigas krikščio?" — Cig.: "Kas tą žino, neatmėnu." — As.: "Ar vaikščioji išpažinties?" — Cig.: "Ee, matai ponas, tame daikte jaunystėje labai būvau karštas: nepraei liubų penkeri šešeri metai, aš jau ir prie klausyklos, bet dabar tai sugauk mane." — As.: "Ar seniai buvai pastarą kartą?" — Cig.: "Kas žino, neįsidedau, rašyti nemoku, įrašiau i bukli." — As.: "Kokiam kunigui išpažinties?" — Cig.: "Et bet kokiam, jamam ar senam koks mane priima." — As.: "I kokių bažnyčių vaikščioji?" — Cig.: "Nedaug to tevelizn, mažai ar didi, mūro ar medžio, įeiti ir pasimeldžiu." — As.: "Ar išrūko tavo kunigas?" — Cig.: "Vieną kartą

pakliavau i nedoro kunigo nagus, nenorėjo manęs išrūsti; bet kad pasakiau: "Ai, geradari, gaila bus mano rautkumos su gailėmis; neišrūstas daugiau nebūsiu išpažinties. Kunigas prasijūokė ir išrūšo." — As.: "Kokio tikėjimo tas buvo kunigas?" — Cig.: "A Dievas žino, kaip jis tikėjo." — As.: "Kaip buvo apsidaręs?" — Cig.: "Tegu švarku." — As.: "Barzdą ar turėjo?" — Cig.: "Nesistebėjau, pone: man rūpėjo išrūšimas." — As.: "Kad tu prapultum su savo cigonų tikėjimu." — Cig.: "Taip pone, jei nesusiminsi, prapuls geras cigonėlis iš tautos rankos." — As.: "Nu ką, pavogei tą arkli?" — Cig.: "Ne, Dieve sergėk!" — As.: "Nu kaipgi? Juk tavo sugavo bejojančią?" — Cig.: "Regi, aš tamsai papasakosiu, kaip tai atsitiko: turėdamas reikalą eiti i Lydavėnus, šlyt anksti išėjau. Anksti-moje tarp dviejų skardžių atradau tą arkli beštevintį skersai kelio. Norėjau pralįsti pro galvą, — pradėjo vaipytis ir smėigės kūsti; ketinam eiti pro uodegą, — arklys pasitaisė spirti; nebeįmanydumas ką padaryti, norėjau peršokti, bet neveikęs atsistėdau, — arklys tuojau patrauko, vos neįkūritau; neįvertoli pajojusi sutiko mane šis žmogus ir sugavo. Regi tumsa, kokia čia vagystė?" — Tai girėdamai visi žmonės pradėjo juoktis, o asesorius cigoną mūsiuntė i kalėjimą.

3. Dar vieną kartą Kražių parapijoje cigonas mto kaimyno pavogęs arkli jojo parduoti. Bet žmogus, kurio arklys buvo, jį atlikęs sugavo ir nuvedė pas Kražių asesorijų. Ties klausė: "Ar tiesa, jog pavogei tą arkli?" — Cigonas atakė: "Aš norėjau, tuo tik nelaimingas est, kad cigonu užginiau, — juris kentėti aptarti ir nekaltai." — Tarė asesorius: "Nu kaipgi, juk tavo sugavo bejojančią?"

DARBININKŲ ALGOS SVĖDJAI

Vidutiniškai Švedijos darbininkas per 1930 metus, pagal Švedijos karališkosios socialinės ministerijos davinius, turėjo 2,593 kronas pajamų. Palyginti su prieškariniais laikais Švedijos darbininkų pajamos yra žymiai padidėjusios: darbininkams vyrams — 134 %, darbininkėms moterims — 105 %. Kaip matyti, dabar yra tendencija vyrų uždarbį sulýginti su moterų uždarbiu. Pramonės įmonėse ta tendencija dar aiškiau matyti: čia moterų algos padidėjo 154 %, o vyrų tik 119 %. Jei palyginti Švedijos prieškarinį pragyvenimą su šiuo dienų pragyvenimu, tai gauname ikvadį, kad šiuo dienų algos Švedijoje yra geresnės, nekaip prieš karą. Realios algos yra šiaip padidėjusios: metinės algos 44 %, dieninės algos 46 % tų valandinės algos 73 % nuo 1913 m. Tuo būdu per paskutines dvidešimtis metų Švedijos darbininkų būklė yra žymiai pagerėjusi.

Išėjimas. Ir tik nuo jų prašo, kad jie užlaikytų mūsų įstatymus, tikėtų, i mūsų įstaigas ir jas užlaikytų. Bet labai daug čionai atvyksta imigrantų, kuriems visa tai nerūpi. Kiti atvyko visai nelegaliai. Galia sakyti, kad apie 400,000 ateivių atvyko nelegaliai. Ir mes bandome tik tokius ateivius deportuoti. Per dešimtis metų valdžia išdeportavo 92,157 ateivius, kuomet net 96,147, kurie buvo paskirti deportavimui, patys išuostoriai išvažiavo. Nuolat prižiūrešiu, kad šios šalies imigracijos įstatymai būtų pilnai užlaikomi."

FLIS.

